

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0821U102022

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 05-07-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ліскович Назарій Юрійович

2. Liskovych Nazarii Yuriiiovych

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 051

Назва наукової спеціальності: Соціальні та поведінкові науки. Економіка

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 01-07-2021

Спеціальність за освітою: Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності підприємств

Місце роботи здобувача: Національний авіаційний університет

Код за ЄДРПОУ: 01132330

Місцезнаходження: проспект Любомира Гузара, буд. 1, м. Київ, 03058, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 26.062.008

Повне найменування юридичної особи: Національний авіаційний університет

Код за ЄДРПОУ: 01132330

Місцезнаходження: проспект Любомира Гузара, буд. 1, м. Київ, 03058, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний авіаційний університет

Код за ЄДРПОУ: 01132330

Місцезнаходження: проспект Любомира Гузара, буд. 1, м. Київ, 03058, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 06.81

Тема дисертації:

1. Стратегічне позиціонування авіапідприємств
2. Strategic positioning of aviation enterprises

Реферат:

1. Дисертацію присвячено розв'язанню наукових завдань, що полягають у поглибленні теоретичних засад і науково-методичному обґрунтуванні складових стратегічного позиціонування авіаційних підприємств України в умовах лібералізації авіаційного простору. У результаті дослідження удосконалено: декомпозицію детермінантів стратегічного позиціонування авіаційних підприємств, що діють у зовнішньому та внутрішньому середовищі, впливають на можливості та ефективність стратегічного позиціонування; на відміну від існуючих виокремлено детермінанти рівня авіаційного підприємства (авіакомпанії, аеропорту, хендлінгової компанії), а також зовнішні детермінанти стратегічного позиціонування авіапідприємств України стимулюючого та стримуючого впливу відповідно глобального, макроекономічного та мікроекономічного рівнів; базову модель процесу стратегічного позиціонування авіаційного підприємства, за рахунок впровадження спеціалізованого діагностичного блоку з комплексного діагностування конкурентної позиції, що на відміну від існуючих, враховує специфіку діяльності авіапідприємств різних типів, зокрема авіакомпаній та аеропортів, та використовує вдосконалений інструментарій діагностування його поточної

конкурентної позиції. У результаті дослідження запропонована багаторівнева система індикаторів комплексного оцінювання ефекту від стратегічного позиціонування авіаційних підприємств України (складається з індикаторів ефектів від стратегічного позиціонування авіакомпаній, аеропортів, Державного підприємства організації повітряного руху України та галузевих індикаторів, що мають кумулятивну властивість), яка розкриває взаємозв'язки між індикаторами формування ефекту на рівні авіаційних підприємств різних типів; її використання уможливило проведення комплексного оцінювання впливу діяльності авіаційних підприємств різних типів на результуючі показники авіаційної галузі України та розроблення управлінських рішень щодо подальшої лібералізації ринку авіаційних перевезень України. За результатами дослідження запропоновані заходи щодо вдосконалення стратегічного позиціонування авіакомпаній для їх адаптації до діяльності в умовах пандемії. Обґрунтовано використання диференційованого підходу щодо надання фінансової та іншої допомоги авіакомпаніям таких стратегічних груп, які є стратегічно вагомими для України, забезпечують формування її стратегічних позицій в регіоні та відчувають суттєвий конкурентний тиск з боку іноземних авіакомпаній (авіакомпанії кластерів «мережеві гібридні авіакомпанії» та «провідні гібридні авіакомпанії»), що сприятиме посиленню конкурентної позиції вітчизняних авіакомпаній на міжнародному ринку. Обґрунтована доцільність забезпечення розвитку авіаційної інфраструктури за рахунок впровадження альтернативних моделей володіння та використання аеропортів. Для кожного з виявлених кластерів вітчизняних аеропортів запропоновано перелік релевантних моделей. Наголошено на доцільності активного використання моделей державно-приватного партнерства для забезпечення розвитку регіональних аеропортів, що позитивно впливатиме на можливості їх стратегічного позиціонування. Для аеропортів усіх кластерів запропоновано розвивати конкуренцію у наданні послуг з наземного обслуговування літаків, пасажирів та вантажів, зокрема за участі авіаційних хендлінгових компаній. Практичне значення отриманих результатів полягає у розробленні та обґрунтуванні методичних складових діагностування, напрямів та заходів щодо удосконалення стратегічного позиціонування авіаційних підприємств України в умовах лібералізації авіаційного простору. Основні результати дисертаційного дослідження сформульовано у вигляді практичних рекомендацій, що можуть бути застосовані безпосередньо органами державної влади (Державна авіаційна служба України) та на авіапідприємствах для проведення діагностування конкурентної позиції та опрацювання заходів щодо забезпечення вдосконалення стратегічного позиціонування. Прикладна цінність проведених наукових розробок підтверджується їх впровадженням у діяльність Державної авіаційної служби України (довідка про впровадження від 29 вересня 2020р.), ТОВ «Авіакомпанія Скайап» (акт впровадження від 05 січня 2021р.), комунального підприємства Міжнародний аеропорт «Київ» (Жуляни) (акт впровадження № 5.218 – 589/1 від 18.08.2020). Окремі положення та результати дослідження впроваджено в навчальний процес Національного авіаційного університету під час викладання навчальних дисциплін «Стратегічний менеджмент», «Міжнародна економічна інтеграція» (акт від 17.09.2020).

2. The dissertation is devoted to solving scientific problems that consist in deepening the theoretical foundations and scientific and methodological substantiation of the components of strategic positioning of Ukrainian aviation enterprises in the context of the liberalization of the aviation space. As a result of the research the following were improved: the decomposition of the determinants of strategic positioning of aviation enterprises operating in the external and internal environment affect the capabilities and effectiveness of strategic positioning; in contrast to the existing ones, the determinants of the level of aviation enterprise (airline, airport, handling company), as well as external determinants of strategic positioning of Ukrainian airlines stimulating and deterring influence, respectively, global, macroeconomic and microeconomic levels; the basic model of the strategic positioning process of an aviation enterprise, through the introduction of a specialized diagnostic unit for complex diagnostics of competitive position, which in contrast it takes into account the specifics of the activities of various types of airlines, in particular airlines and airports, and uses improved tools for assessing its current competitive position. As a result of research, a multi-level system of indicators of integrated assessment of the effect of strategic positioning of aviation enterprises of Ukraine (consists of indicators of effects from strategic positioning of airlines, airports, the state enterprise of Air Traffic Organization of Ukraine and industry indicators that have a

cumulative property) is proposed, which reveals the relationships between indicators of effect formation at the level of aviation enterprises of various types; its use makes it possible to conduct a comprehensive assessment of the impact of the activities of aviation enterprises of various types on the resulting indicators of the aviation industry of Ukraine and the development of management decisions on further liberalization of the air transportation market of Ukraine. Based on the results of research, measures are proposed to improve the strategic positioning of airlines to adapt them to their activities in the context of a pandemic. It is justified to use a differentiated approach to providing financial and other assistance to airlines of such strategic groups that are strategically important for Ukraine, ensure the formation of its strategic positions in the region and experience significant competitive pressure from foreign airlines (airlines of the clusters “network hybrid airlines” and “leading hybrid airlines”), which will help strengthen the competitive position of domestic airlines in the international market. The expediency of ensuring the development of aviation infrastructure through the introduction of alternative models of airport ownership and use is justified. A list of relevant models is proposed for each of the identified clusters of domestic airports. It is noted that it is advisable to actively use public-private partnership models to ensure the development of regional airports, which will positively affect the possibilities of their strategic positioning. For airports in all clusters, it is proposed to develop competition in the provision of ground handling services for aircraft, passengers and cargo, in particular with the participation of aviation handling companies. The practical significance of the obtained results lies in the development and justification of methodological components of diagnosing, directions and measures to improve the strategic positioning of Ukrainian aviation enterprises in the context of the liberalization of the aviation space. The main results of the dissertation research are formulated in the form of practical recommendations that can be applied directly by state authorities (the State Aviation Service of Ukraine) and at airlines to diagnose a competitive position and work out measures to ensure the improvement of strategic positioning. The applied value of the conducted scientific developments is confirmed by their implementation in the activities of the State Aviation Service of Ukraine (certificate of implementation dated September 29, 2020), LLC “SkyUp Airline” (act of implementation dated January 05, 2021), Municipal Enterprise International Airport “Kyiv” (Zhuliany) (Implementation Act No. 5.218 – 589/1 of 18.08.2020). Certain provisions and results of the research were implemented in the educational process of the National Aviation University when teaching the academic disciplines “Strategic management”, “International economic integration” (Act of 17.09.2020).

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Овсак Оксана Павлівна

2. Ovsak Oksana Pavlovna

Кваліфікація: к. е. н., 08.07.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Корж Марина Володимирівна

2. Korzh Maryna Volodymyrivna

Кваліфікація: д.е.н., 08.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шкода Тетяна Никодимівна

2. Shkoda Tetiana N

Кваліфікація: д. е. н., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Литвиненко Лариса Леонідівна

2. Lytvynenko Larysa Leonidivna

Кваліфікація: к. е. н., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Данілова Ельвіра Ігорівна

2. Danilova Elvira Ihorivna

Кваліфікація: к. е. н., 08.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Кириленко Оксана Миколаївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Кириленко Оксана Миколаївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.